

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני זי"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת וירא תשפ"ג | גליון מס' 369

קח לך. ויאמר אברם... אם מחוט ועד שרוך נעל
ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי
את אברם. (בראשית יב, כד-כג)

הנה אמרו חכמים (בבא קמא קיד.), 'המציל מן הגייס
ומן הליסטים, אם נתיאשו הבעלים, הרי אלו שלו'.
לפי זה יקשה, איך מלאו ליבו של מלך סדום, לדרוש
מאברהם אבינו, שישביב לו את הנפשות. הרי אברהם
קנה אותם מן הדין. שכן, מלך סדום כבר התייאש מהם
וגם מעצמו. וכל הצלתו על ידי אברהם, היתה בדרך
נס.

ויש לומר, כי הנה אברהם אבינו, לא היה יכול ליהנות
משללו, לא מן הנפש ולא מן הרכוש. משום שבאו
לידו בדרך נס. והלכה פסוקה היא (תענית כד:), 'אסור
ליהנות ממעשה ניסים'.

כיון שכן, בא מלך סדום וטען לפניו, הרי כפי המצב
העכשווי, אינך יכול ליהנות מאומה מן השלל. הגם
שהוא שייך לך, על פי דין תורה. אי לך, תן לי הנפש
ובתמורה, והרכוש קח לך. באופן כזה, אינך הנהנה
ממעשה ניסים, כי אם ממתנתו אשר אתך לך'.

אולם אברהם אבינו, סירב לכך. כדי שלא תיחשב
הנתינה הזו, כזכות למלך סדום, להינצל על ידה מדינה
של גיהינום.

(זרע שמשון פרשת וירא, מאמר ט. עיי"ש באורך)

ותבט אשתו מאחריו ותהי נציב מלח. (בראשית יט,
ט)

במלח חטאה ובמלח לקתה. אמר לה לוט, תני
מעט מלח לאורחים הללו. אמרה לו, אף המנהג
הרע הזה, אתה בא להנהיג במקום הזה. (רש"י)

בפשטות נראה, כי תלונתה של אשת לוט, היתה על
עצם הכנסתו את האורחים, וזה היה חטאה. אלא שיש

וירא אליו ה'. לבקר את החולה. (בראשית יט, ט ובכ"ט)
הנה, בשעה שנימול אברהם אבינו, נימולו יחד אתו,
ישמעאל וכל אנשי ביתו, (לעיל יז כה-כז). נשאלת
איפה השאלה, למה לא בא ה' לבקר גם אותם. וכמו
כן, למה לא שלח את מלאך רפאל, שירפא גם אותם.
ויש לומר, כי הם לא היו צריכים רפואה, משום שכבר
התרפאו קודם לכן. ואיך התרפאו, על ידי מרגלית
טובה, שהיתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו, אשר
כל חולה שהיה רואה אותה, מיד התרפא, (בבא בתרא
טז:).

אך לפי זה יקשה, מדוע אברהם עצמו לא נרפא, על ידי
הבטת מרגלית הזו. אלא שבאמת, אין זו קושיה כלל.
כי אברהם אבינו, היה חפץ להצטער, בשביל מצוות
המילה. שכן, כמה שיצטער יותר, כך יגדל שכרו. כמו
שאמרו (פרקי אבות פרק ה משנה כג), 'לפום צערא
אגרא'.

ועוד, שהלא מצוות מילה, היתה אחת מן עשרה
ניסיונות, בהם ניסה ה' את אברהם אבינו. ואם היה
מתרפא מיד, לא היה נחשב הדבר כניסיון. כי היו
אומות העולם אומרים, שהתרצה אברהם לצייוי ה' על
המילה, רק בגלל שיש בידו אפשרות, לרפא את עצמו
מיד, על ידי המרגלית. אבל לולא כן, לא היה מסכים
למול עצמו.

לכן, ביקש אברהם אבינו, להישאר עם חולי וצער
המילה, כדי להראות לכל העולם, שהוא סובל את צער
המילה, באהבה ובשמחה. מטעם זה, בא ה' לבקר רק
אותו. כי רצה להראות את אהבתו אליו, במידה כנגד
מידה. מה שאין כן שאר בני ביתו, אשר לא ביקשו
לסבול את צער המילה, הם לא היו ראויים לשכר זה.

(זרע שמשון פרשת וירא, מאמר א)

ויאמר מלך סדום אל אברם תן לי הנפש והרכוש

'צריך להבין, מה תועלת יש בכך, שיחזיר אברהם אבינו את הנפשות. הלא עדיין נשאר הרכוש באיסורו, היות והגיע לידו בדרך נס. ונראה
כוונת רבינו, כי מלך סדום ביקש מאברהם אבינו, שישביב לידיו תחילה, גם את הרכוש וגם הנפש, והוא המלך, יחזיר לו בתמורה, את הרכוש.
באופן כזה, יוכל אברהם ליהנות מן הרכוש. כיון שכעת יגיע לידיו, במתנה ממלך סדום ולא בדרך נס.

להבין, למה בחרה להזכיר בתלונתה דווקא את המלח. ויש לבאר באופן מחודש, על פי מה שמובא בשולחן ערוך' (אורח חיים סימן קס"ז סעיף ה' ברמ"א), בשם המדרש, שכאשר ישנו מלח על שולחנו של אדם, נעשה לו השולחן מזבח כפרה. ועוד מביא שם, כי המלח מגיין מן הפורענות. ובספר ה'לבוש' (שם) מוסיף עוד בשם מדרש, כי בשעה שישראל ממתנים זה לזה, עד שיטלו כולם ידיהם לסעודה, הריהם בטלים מן המצוות והשטן מקטרג עליהם. וברית מלח, היא זו שמגינה עליהם מן הקטרוג.

והנה אמרו בגמרא (סנהדרין קט.), 'תנו רבנן, אנשי סדום לא נתגאו, אלא בשביל טובה, שהשפיע להם הקדוש ברוך הוא'. והיינו, שמרוב טובה שהיו רגילים בה, לא חששו מן הדין והעונש ולא יראו מפני המזיקים. לכן, כאשר ביקש לוט מאשתו מלח לסעודה, כדי למנוע פורענות, סירבה בטענה, כי במקום זה אין צורך במלח. שכן, אין לדאוג בו מן הפורענות. ולא זו בלבד, אלא שעצם ביקשתו מלח מחמת סבה זו, כמוה כהבאת מנהג רע במקום. וכמו שהגידו חכמים (ברכות יט.), 'לעולם אל יתחם אדם פיו לשטן'.

אולם, לוט האמין בדברי המלאכים, על הפורענות הממשמת לבוא על סדום. לכן ביקש מלח, כדי להגן ממנה.

אך אשת לוט, שלא האמינה ורצתה למנוע את המלח המגן מהפורענות, לקתה בו ונהפכה לנציב מלח.

מאותו הטעם, לקו אנשי סדום בגפרית ומלח שרפה כל ארצה' (דברים כט כב). זאת, במידה כנגד מידה, על שלא נתייראו מן הפורענות, ונמנעו מלהשתמש במלח, המגן מפניה.

זוהי גם הסיבה, ש'מלח סדומית' (- מלח הבא מסדום), מסמא ומעוור את העיניים (עירובין יז:). כי הפורענות הראשונה של אנשי סדום, אשר לא הגן עליהם המלח מפניה, היתה מכת הסנוורים (בראשית יט, יא). זכר לכך, כל הנוגע במלח סדומית ואחר כך נוגע בעיניו, לוקה בעיוורון.

(רע שמשון פרשת וירא, מאמר טו וטז)

הלכתא כנהמני

ברית בי"צ אחרי 7 שנים

סיפור מדהים נוסף, מפיו על האנן ר' מאיר פיש שליט"א, ראש כולל 'כרם-שני' בחודש יוני, עס הוא חוסר יעוורים

קבועים כרם שני.

הוא מקדים לומר שכל הזמן חשיבים אנשים חדשים, לשיעור, או עס בקשה להיות שותפים בעלויות, או חביאים כיבוד ללמודים, כשפיהם הכרת הטוב על יסודות שכו להם. כמו שכבר מפורסם על ידי חכון 'תולדות שני' על יסודות בלי סוף בכל התחומים.

זה מארפן את השיעור, בעצמו נועם, אחרי 7 וחצי שנות החתנה. כשהברית על התאומים נולדו לו, היה ביאר צייט על הכרם שני, ו' אלוף. וכך הוא מספר:

הרב זכריה דייוויס חסד, מחזיק ארפון שנקרא 'מפתח על בניס', שהוא כעין קבוצת חביבה למאות אברכים מצפנים להיפקד הכרם על קיימא. כאשר בט"ו בשבט נדי שנה נפרך כיווס מחזק. כאשר בסוף הכינוס מחולק בדרך כלל הספר כרם שני, כסאלה להיפקד ולהיושע.

כאחד הכינוסים, עס הוא הסתתף. קיבל את הספר ונסע אתו הכיתה. שבועיים אח"כ שאולת אותו נוות ביתו, זהו הספר שקיבלת הכינוס. ומאז הוא תפס את עצמו והתחיל ללמוד ברצינות בספר, שעתיים כל יום שיש, ובלייל שב"ק, אפפה שהוא היה, אחר איזה ווארט (-פנינה) בשאו. הרבה פעמים זה היה אזל השוער (-חמיו), אליו הוא היה חשיב הרבה, שהרי לא היו ילדים. הרבה פעמים זה לא היה קל, אבל הוא התחיל בה.

10 וחצי חודשים אחרי שהוא התחיל עס זה, נולדו לו 2 תאומים, כשהברית כאחור, היה כיווס היאר צייט, ו' אלוף. אחרי החתנה על 7 וחצי שנים.

יהודי סיפר את זה עכשיו בין החנינים, כשהוא נכר עס אז הכל התחיל בין החנינים. הזיעו לו לנסוע לדאזיה (-נופ), והוא התייעל עס אורו ורבו ר' יעקב אקשטיין כדרכו, והוא אומר לו שעכשיו לא יסע. עכשיו אתם צריכים להיות כמות, היעשה שעת היסועה שלך! וזה היה חסד באותו זמן שהוא התחיל ללמוד את הכרם שני.

חוסף ר' מאיר פיש, אין סאלה כתורה. עס ישראל הוא עס סאלה, עושים הרבה סאלות. אבל כון חדוקר כסאלה על לימוד תורה, והרבה גדולי ישראל חשיבים על הסאלה הזו, וחשיבים על עצמם שהם עס לומדים בספר. וחוספים שהתורה היא הסאלה הקדולה ביותר, וספר זה הוא תורת אחת! ויש בו כח גדול, בפרט שהוא הכטיח 'בני חיי וחזוני טב' ורואים יסודות בכל התחומים ענ.

הוא חבקק להזיע, עס לחי עלא יכול לקבוע ללמוד, שיכניס לו את השליין על הכרם שני החפואר ויכניס לנרתיק על התפילין, וללמוד בה 2 דקות לפני או אחרי חרית, ולומר לככות ר' שני חיים בן ר' נחמן חיכאל, ויבקע חתנת חניס. ועשרות או מאות אנשים כבר נועשו עס זה!!!

